

Алън Нелсън

Нарапоа

– Докторе, даже не знам как точно да ви го обясня – започна младежът. Приглади черните си коси, блестящи като чисто нова грамофонна плоча, и запремига по юношески със сините си очи. – Изглежда е нещо противоположно на манията за преследване.

Доктор Менли Ушилсън беше ниско набито човече, възпитало в себе си един върховен принцип: винаги да скрива изненадата си.

– Противоположно на манията за преследване ли? – повтори той и дори си позволи повдигане на вежда. – Какво точно имате предвид, господин Прашлоу?

– В общи линии... постоянно си мисля, че преследвам някого.

Прашлоу се бе изтегнал удобно в креслото, положил ръце на колене – признак за здраве и безгрижие. Доктор Ушилсън се размърда неспокойно.

– Тоест искате да кажете, че си мислите... че някой ви преследва, прав ли съм?

– Не. Изобщо не. Искам да кажа, че когато вървя по улицата, у мен внезапно се появява чувството, че някой върви отпред. Някой, когото аз преследвам. По чиито следи вървя. Понякога дори хуквам да го гоня. Е, разбира се, не настигам никого. Неудобно е. Дяволски неудобно е, докторе. Пък и не обичам да тичам.

Доктор Ушилсън започна да върти химикалката си.

– Разбрах. Нещо друго?

– А, да... Постоянно имам усещането, че хората... такова... не, много е глупаво...

– Не се притеснявайте – промърмори докторът. – Чувствайте се съвсем свободно, с мен можете да споделите всичко.

– Ами... През цялото време имам усещането, че хората искат да ми сторят някакво добро. Че правят всичко възможно да бъдат благосклонни и доброжелателни към мен. Не знам точно кои са те и защо искат да ми направят нещо добро, но... но това звучи неправдоподобно, нали?

Беше уморителен и труден ден за доктор Ушилсън. Не беше в състояние да разпитва пациента си за другите симптоми. Останалите часове прекара в изучаване на биографията на Прашлоу.

Години – трийсет и две. Сполучлив брак. Здраво и нормално детство. Нормална професия – радиотехник. Не пие, няма кошмари, никакви оплаквания, никакви семейни конфликти, никакви финансови притеснения. Нищо.

– Ще ви чакам в четвъртък, в десет. Уточнихме ли се?

Докторът беше щастлив, когато изпращаше Прашлоу от кабинета

си.

* * *

В десет без десет в четвъртък доктор Ушилсън прегледа книгата за приеми и се намръщи. Е, дано не дойде. Често се случва. Надяваше се, че и сега ще се случи.

Обратното на манията за преследване. Натрапчива идея за доброжелателство. Ега ти! Този тип изглежда... Докторът припряно прекъсна мисълта си. Вече почти беше казал „луд“. В този миг се позвъни и Прашлоу стисна ръката му, усмихнат до уши.

– Прекрасно, прекрасно! – доктор Ушилсън леко преигра с вежливостта. – Нещо ново?

– Още по-лошо – и Прашлоу засия. – Имам предвид преследването. О, вчера изминах цели пет мили!

– Надявам се, че ще ми разкажете подробностите. Всичко, което си спомняте. Всеки детайл, който ви хрумва. Всичко. Просто всичко.

Прашлоу се намуси.

– Какво означава „всичко“, докторе?

– Просто всичко, което искате. Всичко, което ви хрумне.

– Не съм сигурен, че ви разбирам правилно. Бихте ли обяснили по-подробно, или да дадете пример?

Лекарят си позволи тънка иронична усмивка.

– Просто е... Тъж... Ето например сега си спомням как като дете откраднах мангизи от портфейла на мама... Пък сега си мисля за жена си – какво да ѝ подаря по повод годишнината от нашата сватба. – Докторът вдигна поглед с надежда. – Сега разбрахте ли? Нещо такова...

– Нещо такова ли? Пак не ви разбирам – изражението върху лицето на Прашлоу не беше недоумение или неразбиране, а по-скоро неистово любопитство. – Дайте ми още няколко примера. Повечко, много ми е интересно.

В един момент доктор Ушилсън осъзна, че седи пред своя пациент и мъчително описва какви ли не несвързани полузабравени спомени от детството си. Прашлоу се бе изпънал в креслото с някакво необяснимо задоволство върху лицето. След около час докторът беше съвсем изстискан, гласът му пресипна, вратовръзката се бе увила около врата му...

– И такова... Жена ми, значи, ме потиска... Съвсем. Защото винаги съм се притеснявал, че леко съм кривоглед... И никога няма да забравя как тогава, на терасата... такова... със съседското момиче... Пък бяхме

само на единайсет... – докторът прекъсна с неохота, избърса очилата си и погледна часовника. – Не се чувствам добре. – Гласът му идваше сякаш от далечината. – В четвъртък, в десет, разбрахме ли се?

* * *

Следващия четвъртък в десет доктор Ушилсън се стегна: край, повече никакви глупости! Но страховете му се оказаха напразни – Прашлоу бе необичайно мълчалив и до неузнаваемост загрижен.

Беше донесъл голяма картонена кутия, която грижливо постави на пода. Докторът реши да опипа обстановката с няколко предварителни въпроса.

– Страхувам се, че имам халюцинации – призна Прашлоу.

Доктор Ушилсън мислено потри ръце от задоволство. Най-после бе навлязъл в стихията си – една област, в която се чувстваше уверен.

– Халюцинации значи.

– В действителност не са съвсем халюцинации, докторе. Дори бихте казали, че това изобщо не са халюцинации, а тяхната пълна противоположност.

Доктор Ушилсън затвори очи, усмивката слезе от лицето му. Прашлоу продължи:

– Онази нощ например ме мъчеше кошмар. Сънувах как една грамадна отвратителна птица беше кацнала на радиото до леглото ми и чакаше да се събудя. Беше ужасно уродлива твар, някакво пересто кълбо с огромен клон, шръкнал нагоре като сърп. Възпалени очи. Торбички под очите. А ушите, докторе... Уши, разбирате ли?! Да сте чували някога за птица с уши?! Едни такива мънички, съвсем мънички, увиснали като на кокершпаньол. А когато се събудих... сърцето ми биеше като лудо... И какво?! На радиото наистина беше кацнала огромна отвратителна птица с уши!

Доктор Ушилсън се оживи. Елементарен пример на объркване на реалността с измислицата. Традиционен. Почти класически.

– Истинска птица върху радиото ли? – попита благо. – С възпалени очи?

– Да, да – отвърна Прашлоу. – Разбирам, че звучи тъпо. Разбирам, че е трудно за вярване.

– О, не, не... Изобщо не. Това е един тип визуална аберация, често срещано явление. – Докторът се усмихна щастливо. – Няма нищо страшно...

– Не, вие не ме разбрахте, докторе – прекъсна го Прашлоу. – Той се

наведе и постави кутията върху масата. – Отворете я.

Доктор Ушилсън огледа продължително пациента си, премести поглед върху овързаната с дебела връв картонена кутия с големи отвори за въздух и започна бавно да ги развърза. Когато отвори капака, се наведе да види какво има вътре – и затаи дъх!

Гледаха го злобно възпалени очи... с торбички... и увиснали уши... клон като сърп. Твърде арогантен вид за птица.

– Казва се Лафайет – рече Прашлоу и хвърли в кашончето шепатрохи. Птицата се нахвърли настървено, като чавкаше гадно. – Изглежда вече се е привързала към мен, нали?

* * *

Когато Прашлоу и неговата халюцинация си тръгнаха, лекарят рухна във фотьойла и се опита да се съсредоточи. Чувстваше слабост и леко главозамайване, сякаш току-що излизаше от Тунела на ужасите. „Може би пръв наблюдавам нов тип психоза – мислеше си той. – Какви ли не странни неща стават в този свят.“ Вече мислено се виждаше как чете доклад на тема „Напълно непозната психоза“ пред конгрес на американските психиатри.

„Новото душевно разстройство очевидно има симптоми, точно противоположни на параноята, затова можем да го наречем «нарапоя».“ Той толкова се вдъхнови, че си представи как група колеги настояват болестта да е на името на първооткривателя – „ушилсомания“. Ще стане известен, името му ще стои редом до името Фройд.

Но една внезапно появила се мисъл го разстрои: ами ако той тип Прашлоу само се прави на болен?

Веднага повика секретарката си, госпожа Армстронг, и й нареди да отмени всички приеми до края на деня. После нахлупи шапката си и хукна навън.

* * *

Три дни по-късно телефонът в кабинета на доктор Ушилсън извънтя. Вдигна го госпожа Армстронг, беше съпругата на доктор Ушилсън.

– Не, няма го – отвърна госпожа Армстронг. – По-точно, няма го вече три дни, ако не броим, че прескача за кореспонденцията.

– Не зная какво му става – госпожа Ушилсън беше крайно раздражена. – Никакъв го няма до полунощ. Връща се съвсем замотан. Не знаете ли какво отбелязва в малкото си бележниче?

– Честно да ви кажа, аз също се притеснявам – отвърна госпожа Армстронг. – Стана един такъв раздразнителен... И винаги страхотно бърза...

* * *

– Не изглеждате добре – каза Прашлоу при следващата среща с доктор Ушилсън. За пръв път от много време докторът си беше зад бюрото; краката му бяха отекли, затова скришом си бе смъкнал обувките.

– Не ми обръщайте внимание – промърмори докторът. – Важното е как сте вие.

Ръцете му трепереха, беше видимо отслабнал, лицето му беше бледо и измъчено.

– Май по-добре – каза Прашлоу. – Напоследък имам чувството, че някой ме преследва.

– Глупости! – изкрещя нервно доктор Ушилсън. – Въобразявате си! – Присви очи и се вторачи в пациента си.

Ех, да знаеше дали Прашлоу не симулира. Макар че няма повод за подобни подозрения. Поне засега. Неговото спонтанно желание да догони някого на улицата изглежда толкова неподправено: отмята глава, ускорява крачка и стремително тръгва напред... Да, ясно, ще са нужни още наблюдения.

Доктор Ушилсън притвори очи и се замисли за своите действия през изминалата седмица: дълги маратони през целия град, в които поне десетина пъти изпусна Прашлоу от очи; дълги, дълги часове в очакване на пациента си пред какви ли не барове и ресторанти... Да, трябва да издържи, но да събере всички факти...

Вярно е, притесняваше се за физическата си отпадналост, за отслабването, за появилите се наскоро шумове в главата...

След около час Прашлоу се измъкна на пръсти от кабинета – доктор Ушилсън тихичко похъркваше.

* * *

В деня на поредния приемен час Прашлоу срещна пред вратата госпожа Армстронг.

– Докторът го няма – съобщи тя. – Взе си отпуска за цели три месеца, дори може би за година.

– Жалко. Наистина не изглеждаше добре. А къде е на почивка?

– В санаториума в Мерууд.

Изражението на Прашлоу стана някак странно, точно толкова странно се усмихна.

– Знаете ли, изведнъж усетих, че вече съм здрав. Точно в този миг. Ей сегичка, когато ми разказахте за доктор Ушилсън.

* * *

В санаториума имаха проблеми с доктор Ушилсън.

– Разкажете ни всичко, което ви дойде на ума – настояваха лекарите.

Очите на доктора блестяха трескаво, ръцете му трепереха, беше крайно възбуден.

– Казвам ви, трябва да бъде следен. Не трябва да се изпуска от очи. Нито за секунда! Той има птица с торбички под очите и с увиснали уши.

– Интересно. Мда, твърде интересно – и лекарите се споглеждаха, клатейките мъдрите си глави. – Това е напълно нова психоза. Длъжни сме да го наблюдаваме внимателно.

И тогава един от лекарите предложи да пуснат доктор Ушилсън да се разхожда свободно из града и, разбира се, да го наблюдават постоянно, като се редуват.

КРАЙ

© 1948 Алън Нелсън

Alan Nelson
Nagaroia, 1948

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/13>]